

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

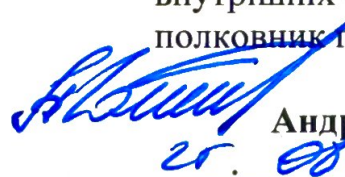
**ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ
КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ**

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ
полковник поліції

 Андрій ФОМЕНКО
25. 08. 2021

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Спеціальність - 262 Правоохоронна діяльність

Освітня програма: «Правоохоронна діяльність (поліцейські)»,
наказ від 25.06.2019 № 491

Статус навчальної дисципліни – обов’язкова

Мова навчання: державна

Дніпро – 2021

Цивільне право та процес // Робоча програма навчальної дисципліни. - Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2021. – 23 с.

РОЗРОБНИК:

Ольга КРУГЛОВА, доцент кафедри цивільного права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. **Ігор АЛЕКСЄЄНКО**, завідувач кафедри цивільного, трудового та господарського права юридичного факультету Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара, к.ю.н., д.п.н., доцент

1. **Юрій КРИЧУН**, керуючий Адвокатським бюро «Юрія Кричуна», кандидат юридичних наук, доцент

ГАРАНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

Володимир ШАБЛИСТИЙ, професор кафедри кримінального права та кримінології, доктор юридичних наук, доцент

Розглянуто на засіданні кафедри цивільного права та процесу
29.06.2021, протокол № 22

Рекомендовано Науково-методичною радою університету
25.08.2021, протокол № 11

Схвалено Вченою радою університету, рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом 5 років. « 26» серпень 2021, протокол № 14

Метою вивчення нормативної навчальної дисципліни «Цивільне право та процес» є набуття та поглиблення знань щодо інститутів загальної, особливої частини цивільного права та процесу, глибоке засвоєння теоретичного матеріалу, усвідомлення безумовного виконання у майбутній практичній діяльності норм цивільного та цивільно-процесуального законодавства; формування вмінь у здобувачів вищої освіти чітко орієнтуватися в чинному цивільному та цивільно-процесуальному законодавстві, тлумачити нормативно-правові акти та вміло застосовувати їх в реальних умовах своєї майбутньої професійної діяльності.

Складовими мети є:

навчальна – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця-юриста;

розвиваюча – формувати та розвивати правові знання здобувачів вищої освіти, уміння аналізувати матеріальні та процесуальні цивільні правовідносини; виробляти навички самостійного аналізу, умінь застосовувати отримані знання при оцінці конкретної ситуації;

виховна – формувати ціннісні орієнтири здобувачів вищої освіти відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості; сприяти усвідомленню ролі та значення юридичної діяльності в розбудові та зміцненню української держави; формувати в майбутніх юристів правову свідомість та правову культуру, професійні та особисті якості.

Компетентності для формування яких використовується дисципліна «Цивільне право та процес»:

Загальні компетентності:

1. здатність застосовувати отримані знання у професійній діяльності, а також до безперервного та активного навчання, самовдосконалення та підвищення кваліфікації;
2. знання та розуміння предметної області, професійної діяльності; основних концепцій права та праворозуміння, фундаментальних положень, базових категорій і юридичних понять;
3. здатність визначати, формулювати та розв'язувати проблеми у професійній діяльності та приймати обґрунтовані рішення;
4. здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів господарської діяльності);
5. здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми;
6. здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові (спеціальні) компетентності:

1. здатність охороняти права і свободи громадян, конституційний лад України, права і законні інтереси підприємств, установ і організацій, встановлений правопорядок, зміцнювати законність, запобігати правопорушенням;
2. здатність застосовувати норми права у процесі організації та здійснення господарської діяльності суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання;
3. здатність забезпечувати охорону об'єктів державної власності та безпеку взятих під захист осіб, охорону фізичних осіб та об'єктів приватної і комунальної власності;
4. здатність на алгоритмічному рівні розв'язувати типові задачі, що виникають під час забезпечення публічної безпеки і порядку.

Програмні результати навчання:

1. володіти методичними навичками пошуку та аналізу новітньої інформації, навичками саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності;
2. планувати, організовувати і здійснювати превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень.

Пререквізити: здобувачі вищої освіти для вивчення дисципліни «Цивільне право та процес» мають набути знання з таких дисциплін як «Теорія держави та права» та «Конституційне право».

Постреквізити: «Трудове право», «Екологічне право».

Обсяг навчальної дисципліни: додаток 1.1

Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Цивільне право в системі права України. Цивільні правовідносини

Система права і цивільне право. Поняття цивільного права як галузі права. Предмет цивільного права. Поняття майнових і особистих немайнових відносин.

Цивільно-правовий метод регулювання суспільних відносин. Відмежування цивільного права від трудового права, цивільно-процесуального права, адміністративного права та інших сумісних з ним галузей права.

Принципи і функції цивільного права.

Система цивільного права.

Цивільне право в діяльності Національної поліції. Значення цивільного права в сучасних умовах.

Поняття і ознаки цивільного правовідношення. Елементи цивільного правовідношення (суб'єкти, об'єкти, зміст).

Підстави виникнення, зміни і припинення цивільних правовідносин. Юридичні факти і їх класифікація.

Види (класифікація) цивільних правовідносин. Майнові та особисті немайнові, речові та зобов'язальні, абсолютні та відносні правовідносини.

ТЕМА 2. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права

Поняття цивільної правоздатності та її зміст. Виникнення і припинення правоздатності у фізичних осіб. Підстави та наслідки обмеження правоздатності.

Поняття дієздатності фізичних осіб. Обсяг дієздатності окремих категорій фізичних осіб. Підстави і наслідки визнання їх недієздатним. Випадки і порядок обмеження дієздатності фізичних осіб. Опіка і піклування.

Визнання фізичної особи безвісно відсутньою і оголошення її померлою. Правові наслідки такого визнання і оголошення. Обов'язки Національної поліції з розшуку безвісно відсутніх осіб.

Поняття і цивільно-правове значення місця проживання фізичної особи.

ТЕМА 3. Юридичні особи як суб'єкти цивільного права

Поняття та ознаки юридичної особи. Правоздатність та дієздатність юридичних осіб.

Види юридичних осіб, їх філії та представництва.

Підприємницькі товариства.

Порядок утворення та припинення юридичних осіб.

Юридичні особи в системі МВС України.

ТЕМА 4. Об'єкти цивільних прав

Поняття і види об'єктів цивільних прав. Речі та майно як об'єкт цивільних прав. Правовий режим речей.

Послуги та інші дії як об'єкт цивільних прав. Нематеріальні блага як об'єкти цивільного права.

Гроші та цінні папери як об'єкти цивільного права.

Роль Національної поліції в процесі забезпечення правового режиму об'єктів цивільного права.

ТЕМА 5. Строки та терміни в цивільному праві. Позовна давність

Поняття і види цивільно-правових строків і термінів.

Поняття і значення позовної давності. Види строків і термінів позовної давності.

Зупинення, перерва та поновлення строків позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

ТЕМА 6. Правочини

Поняття, ознаки та значення правочинів. Класифікація правочинів. Форми правочинів. Державна реєстрація правочинів.

Загальні умови дійсності правочинів. Підстави та правові наслідки визнання правочинів недійсними. Двостороння реституція.

Застосування положень про недійсність правочинів в практичній діяльності Національної поліції.

ТЕМА 7. Право власності. Речові права на чуже майно

Поняття власності і права власності. Елементи права власності (правомочності власника): володіння, користування і розпорядження майном.

Форми та види власності в Україні: порівняльна характеристика чинного законодавства.

Придбання (виникнення) і припинення власності. Роль Національної поліції в процесі виникнення та припинення права власності на деякі об'єкти.

Момент виникнення права власності у набувача майна за договором. Ризик випадкової загибелі речі.

Поняття та ознаки речових прав на чуже майно. Класифікація речових прав на чуже майно.

ТЕМА 8. Захист права власності та інших речових прав

Поняття і система цивільно-правових засобів захисту права власності. Право власника на витребування майна з чужого незаконного володіння (віндікаційний позов).

Витребування грошей і цінних паперів. Розрахунки при поверненні речей з незаконного володіння.

Захист права власності від порушень, не пов'язаних з позбавленням володіння (негаторний позов).

Роль Національної поліції в охороні права власності.

ТЕМА 9. Право інтелектуальної власності

Предмет, система і метод охорони права інтелектуальної власності. Поняття та види інтелектуальної діяльності.

Поняття та види права інтелектуальної власності. Загальні положення законодавства України про інтелектуальну власність.

Роль Національної поліції в охороні права інтелектуальної власності.

ТЕМА 10. Зобов'язальне право. Забезпечення виконання зобов'язань

Поняття зобов'язального права і його роль у розвитку ринкових відносин. Поняття і види зобов'язань. Сторони і зміст зобов'язальних правовідносин. Множина осіб в зобов'язаннях. Регресне зобов'язання. Зміна осіб в зобов'язаннях (відступлення права вимоги і переведення боргу).

Підстави виникнення зобов'язань.

Поняття і способи забезпечення зобов'язань.

Неустойка. Порука. Гарантія. Завдаток. Застава. Притримання.

Поняття і підстави припинення зобов'язань. Система загальних підстав (способів) припинення зобов'язань. Роль Національної поліції в процесі забезпечення виконання зобов'язань.

ТЕМА 11. Цивільно-правова відповідальність

Поняття і значення цивільно-правової відповідальності. Умови цивільно-правової відповідальності.

Види цивільно-правової відповідальності. Поняття та види шкоди. Поняття збитків.

Діяльність Національної поліції з попередження цивільно-правових порушень (деліктів).

ТЕМА 12. Цивільно-правовий договір

Поняття і характеризуючі ознаки договорів. Цивільні договори і їх роль у ефективному функціонуванні господарського механізму країни.

Класифікація договорів. Зміст договору. Істотні умови договору. Інші умови договору. Форми договорів.

Загальний порядок укладення договору. Роль Національної поліції у процесі забезпечення договірної дисципліни

ТЕМА 13. Правове регулювання зобов'язань купівлі-продажу

Поняття і сфера застосування договору купівлі-продажу. Значення приватизації підприємств торгівлі.

Сторони, предмет, умови і форма договору купівлі-продажу. Форма договору купівлі-продажу житлового будинку та інших об'єктів, що мають правовий режим нерухомих речей.

Відповідальність сторін за порушення договору. Права покупця в разі продажу йому речі неналежної якості.

Договір міні: сторони, предмет, форма. Поняття та ознаки договору поставки. Зміст договору поставки. Права і обов'язки сторін за договором поставки. Відповідальність за порушення договору поставки. Порядок приймання продукції та товарів за кількістю та якістю.

Договір контрактації сільськогосподарської продукції: поняття, значення, зміст.

ТЕМА 14. Договір дарування.

Поняття і сфера застосування договору дарування. Юридична характеристика договору дарування. Предмет договору. Форма договору дарування.

Характеристика сторін договору. Обов'язки обдарованих на користь третіх осіб.

Види договорів дарування та особливості їх правового регулювання.

ТЕМА 15. Договір найму (оренди). Договір позички

Поняття, значення і сфера застосування договору майнового найму.

Правові наслідки погіршення та покращення майна. Припинення договору.

Договір побутового прокату. Договір позички. Права і обов'язки сторін.

Загальна характеристика договору лізингу.

Договір майнового найму і позички в діяльності Національної поліції.

ТЕМА 16. Договір підряду

Поняття, значення і види договору підряду.

Істотні умови, юридична характеристика та форма договору підряду. Права та обов'язки сторін. Відповідальність за порушення договору.

Договір побутового підряду. Договір будівельного підряду: сторони, їх права та обов'язки, відповідальність за порушення договору.

ТЕМА 17. Недоговірні зобов'язання

Поняття, значення і класифікація недоговірних зобов'язань. Публічна обіцянка винагороди.

Загальні умови (підстави) відповідальності за заподіяння шкоди. Відшкодування моральної (немайнової) шкоди.

Відповідальність юридичних осіб за шкоду, заподіяну з вини її працівників.

Відповідальність за шкоду, заподіяну незаконними діями органів державної влади, місцевого самоврядування, а також посадовими (службовими особами) вказаних організацій, в т.ч. співробітників Національної поліції.

Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки. Відповідальність за шкоду, заподіяну малолітнім, неповнолітнім, недієздатним та громадянином, нездатним розуміти значення своїх дій.

Відповідальність за шкоду, заподіяну в стані необхідної оборони і крайньої необхідності. Відповідальність за шкоду, спільно заподіяну кількома особами.

ТЕМА 18. Спадкове право

Поняття та значення спадкового права. Види спадкування. Місце та час відкриття спадщини. Позбавлення права на спадкування.

Спадкування за заповітом. Форма заповіту. Заповідальний відказ та заповіт з умовою. Таємні заповіти. Заповіт подружжя.

Спадковий договір.

Спадкування за законом. Черги спадкоємців. Прийняття спадщини. Охорона спадщини (роль Національної поліції). Оформлення спадкового права.

ТЕМА 19. Поняття, система, принципи та джерела цивільного процесуального права. Цивільне судочинство

Поняття цивільного процесуального права. Предмет, метод та система цивільного процесуального права.

Поняття, види і структура норм цивільного процесуального права та їх дія. Дія норм цивільного процесуального права в часі, просторі, за колом осіб.

Джерела цивільного процесуального права.

Поняття цивільного судочинства (цивільного процесу). Цивільна процесуальна форма, її ознаки (провадження, стадії, процесуальний режим).

Поняття принципів та їх значення.

Система принципів цивільного процесуального права. Класифікація принципів.

ТЕМА 20. Цивільні процесуальні правовідносини

Поняття цивільних процесуальних правовідносин, їх особливості і ознаки.

Передумови виникнення цивільних процесуальних правовідносин.

Елементи цивільних процесуальних правовідносин.

Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин. Поняття правосуб'єктності в цивільному процесі. Цивільна процесуальна правоздатність і дієздатність.

Характеристика об'єкта цивільних процесуальних правовідносин.

Зміст цивільних процесуальних правовідносин.

ТЕМА 21. Учасники цивільного процесу

Особи, які беруть участь у справі. Їх права та обов'язки. Юридична заінтересованість осіб, які беруть участь у справі.

Сторони у цивільному процесі. Цивільна процесуальна правоздатність. Цивільна процесуальна дієздатність.

Процесуальна співучасть. Неналежна сторона в цивільному процесі. Процесуальне правонаступництво.

Поняття, види, процесуальні права і обов'язки третіх осіб.

Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.

Поняття, значення та види представництва у цивільному процесі.

Інші учасники цивільного процесу.

ТЕМА 22. Докази та доказування у цивільному процесі

Поняття доказів. Процесуальна форма доказів. Процесуальний порядок одержання і дослідження доказової інформації і засобів доказування.

Класифікація доказів.

Поняття судового доказування. Процес доказування, його ступені (стадії). Предмет доказування. Факти, що не підлягають доказуванню: загальновідомі факти, преюдиційні факти, законні презумпції (презюмовані факти), визнані факти. Збирання та подання доказів. Судові доручення щодо збирання доказів. Дослідження доказів. Оцінка доказів. Належність і достатність доказів.

Засоби доказування: пояснення сторін, третіх осіб, їхніх представників, допитаних як свідків; показання свідків; письмові докази; речові докази; висновки експертів. Принцип допустимості засобів доказування.

Забезпечення доказів. Способи забезпечення доказів: допит свідків; призначення експертизи; витребування та (або) огляд доказів.

ТЕМА 23. Цивільно-процесуальні строки. Санкції та судові витрати

Поняття і значення процесуальних строків. Класифікація процесуальних строків.

Обчислення, зупинення, продовження і поновлення процесуальних строків. Перебіг процесуальних строків, їх початок і закінчення. Правила обчислення строків у цивільному процесуальному праві.

Позовна давність: загальна і спеціальна. Обчислення і перебіг позовної давності.

Поняття судових витрат у цивільному процесі. Види витрат та їх значення.

Судовий збір. Ціна позову. Принципи визначення ціни позову. Пільги щодо сплати судового збору. Витрати, пов'язані з розглядом справи в суді. Розподіл судових витрат між сторонами. Відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати.

Поняття санкцій цивільного процесуального права. Заходи захисту: припиняючі, правовідновлюючі санкції.

ТЕМА 24. Пред'явлення позову. Відкриття провадження у справі

Право на судовий захист в суді першої інстанції. Реалізація права на судовий захист: право на звернення до суду, право на пред'явлення позову, право на судові рішення (задоволення позову). Позовне провадження.

Поняття позову. Матеріально-правовий аспект позову. Процесуально-правовий аспект позову. Елементи позову: предмет, підстава, зміст.

Види позовів. Об'єднання та роз'єднання позовів.

Захист інтересів відповідача від заявленого позову. Заперечення проти позову. Зустрічний позов. Умови прийняття судом зустрічного позову.

Зміни в позовному спорі. Зміна підстави позову. Зміна предмета позову. Збільшення чи зменшення обсягу позовних вимог. Відмова від позову. Визнання позову відповідачем. Мирова угода.

Забезпечення позову. Види забезпечення позову.

ТЕМА 25. Провадження у справі досудового розгляду

Поняття і значення підготовки цивільної справи до судового розгляду як стадії цивільного процесу. Процесуальні дії судді та осіб, які беруть участь у справі, осіб, які сприяють здійсненню правосуддя з підготовки справи до судового розгляду.

Процесуальний порядок провадження у справі до судового розгляду. Попереднє судове засідання, строк його проведення; питання, які вирішуються у попередньому судовому засіданні. Хід попереднього судового засідання.

Подання доказів. Судові доручення щодо збирання доказів. Забезпечення доказів. Витребування доказів. Огляд доказів за їх місцезнаходженням. Виклик свідка. Порядок призначення експертизи, проведення експертизи, висновки експерта.

Призначення справи до судового розгляду.

Судові виклики і повідомлення.. Порядок вручення судових повісток.

ТЕМА 26. Судовий розгляд цивільних справ. Судові рішення.

Судовий розгляд як інститут цивільного процесуального права і як стадія цивільного процесу.

Судове засідання – процесуальна форма розгляду цивільних справ. Частини судового засідання.

Підготовча частина, її завдання. Відкриття судового засідання.

Розгляд справи по суті (дослідження обставин справи і перевірка їх доказами). Судові дебати. Промови сторін та інших осіб, які беруть участь у справі.

Ухвалення і проголошення рішення.

Ускладнення в процесі судового розгляду цивільних справ: тимчасове припинення провадження у справі, закінчення провадження у справі без ухвалення судового рішення. Перерва в судовому засіданні. Відкладення розгляду справи. Зупинення провадження у справі. Закриття провадження у справі. Наслідки закриття провадження у справі. Залишення заяви без розгляду.

Фіксування цивільного процесу технічним засобом.

Поняття і види судових рішень. Форма і зміст рішення суду.

Ухвали суду першої інстанції. Класифікація ухвал.

Заочний розгляд справи.

ТЕМА 27. Наказне провадження. Окреме провадження

Поняття та особливості наказного провадження. Судовий наказ як особлива форма судового рішення. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ.

Предмет розгляду у справах наказного провадження. Особи, які беруть участь у справі: стягувач, боржник, їхні представники.

Особливості розгляду справи у порядку наказного провадження. Форма і зміст заяви про видачу судового наказу. Судовий збір за подання заяви про видачу судового наказу. Підстави для відмови у прийнятті заяви про видачу судового наказу. Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу.

Загальна характеристика окремого провадження. Справи, які розглядає і вирішує суд у порядку окремого провадження.

Особи, які беруть участь у справах окремого провадження. Процесуальний порядок розгляду справ окремого провадження.

ТЕМА 28. Апеляційне провадження. Касаційне провадження. Перегляд судових рішень

Загальна характеристика апеляційного провадження. Суб'єкти права апеляційного оскарження. Об'єкт апеляційного оскарження. Ухвали, на які можуть бути подані скарги окремо від рішення суду.

Процесуальний порядок реалізації права апеляційного оскарження рішень і ухвал суду першої інстанції.

Повноваження апеляційного суду. Порядок ухвалення рішень та постановлення ухвал апеляційним судом.

Право касаційного оскарження та процесуальний порядок його реалізації. Суб'єкти права касаційного оскарження. Об'єкт касаційного оскарження. Строк на касаційне оскарження.

Форма і зміст касаційної скарги. Порядок подання касаційної скарги.

Повноваження суду касаційної інстанції.

Порядок ухвалення рішення та постановлення ухвал судом касаційної інстанції.

Поняття права на звернення до Верховного суду про перегляд судових рішень. Підстави для подання заяви про перегляд судових рішень. Перевірка відповідності заяви вимогам ЦПК Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

Підстави для перегляду справи у зв'язку з нововиявленими обставинами.

Строк та порядок подання заяв про перегляд справ у зв'язку з нововиявленими обставинами.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєних знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Цивільне право та процес» передбачено:

- для заочної форми навчання – залік на 2 курсі, екзамен – на 3 курсі.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Для здобувачів вищої освіти, що навчаються за заочною формою навчання, максимальна сума балів за всі види робіт з навчальної дисципліни – 100 балів: за виконання завдань у рамках аудиторної роботи – 20 балів, самостійної роботи – 30 балів, індивідуальної роботи – 10 балів; 40 балів – за виконання завдань, винесених на підсумковий контроль.

За самостійну та індивідуальну роботу здобувач вищої освіти отримує бали після виконання наступних видів завдань, які оцінюються згідно їх складності:

Написання та публікації статті у фаховому виданні – 30 балів;

Написання та публікація тез доповідей на конференції міжнародного, всеукраїнського чи регіонального рівня – до 30 балів;

Підготовка не більше 3 мультимедійних презентацій з обраних тем, де одна презентація оцінюється максимум – 10 балів (не більше 3-х);

Підготовка тестових завдань з обраних тем, де тестові завдання за однією темою оцінюються максимум – 5 балів (за 10 питань);

Підготовка не більше 3 практичних задач з обраних тем, де одна практична задача оцінюється максимум – 5 балів (не більше 3-х).

Підготовка термінологічного словника оцінюється у 10 балів (50 слів). Ведення конспекту – 5 балів.

Самостійне опрацювання теоретичних питань – до 5 балів за одне питання.

Під час виконання індивідуальної та самостійної роботи слід використовувати системи управління дистанційним навчанням «Moodle».

Поточний контроль (може проводитись усно, письмово або у формі комп'ютерного тестування, колоквиуму, оцінювання виступів на семінарських заняттях, ділових чи імітаційних ігор тощо).

Аудиторні бали розраховуються по формулі: сума оцінок за семестр * коефіцієнт аудиторної роботи.

Коефіцієнт розраховується на кожен семестр за формулою: 30 балів : 5 (максимальна оцінка): кількість занять у семестрі.

Критерії оцінювання аудиторної роботи Здобувачів

БАЛЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
3	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками .
2	Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не несуть істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Здобувач вищої освіти не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті

Для навчальної дисципліни «Цивільне право та процес» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: тести; залік; екзамен; реферати; есе; виступи на наукових заходах, тощо.

**Інформація та методичне забезпечення навчальної дисципліни
(рекомендовані джерела інформації)**

Додаток 1.3

Додаток 1.1

До Робочої програми з навчальної
дисципліни**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Перший проректор

Дніпропетровського

державного університету

внутрішніх справ

підполковник поліції

Олександр ЮНІН

31. 08 .2021

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**Цивільне право та процес**

Освітній ступінь – бакалавр Спеціальність – 262 Правоохоронна діяльність

на 2021/2022 навчальний рік

Форма навчання ЗАОЧНА Обсяг – 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Навчально-науковий інститут заочного навчання та підвищення кваліфікації

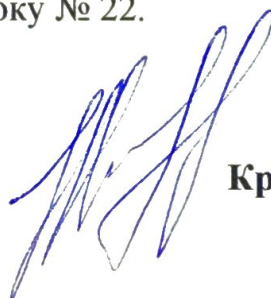
Курс 3 Семестр 5 Групи ЗН 941-942

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самост. та індив. робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
17	Недоговірні зобов'язання	10					10
18	Спадкове право	11	4	2		2	7
19	Поняття, система, принципи та джерела цивільного процесуального права. Цивільне судочинство	7					7
20	Цивільні процесуальні правовідносини	9					9
21	Учасники цивільного процесу	6					6
22	Докази та доказування у цивільному процесі	6					6

23	Цивільно-процесуальні строки. Санкції та судові витрати	8					8
24	Пред'явлення позову. Відкриття провадження у справі	9	4	2		2	5
25	Провадження у справі досудового розгляду	6					6
26	Судовий розгляд цивільних справ. Судові рішення.	6					6
27	Наказне провадження. Окреме провадження	6	2	2			4
28	Апеляційне провадження. Касаційне провадження. Перегляд судових рішень	6					6
	Разом за семестр	90	10	6	-	4	80
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>екзамен</i>					

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри цивільного права та процесу, протокол від «29» червня 2021 року № 22.

**Завідувач кафедри
цивільного права та процесу
ФПФПКП**

Кристина РЕЗВОРОВИЧ

Додаток 1.3
до Робочої програми з навчальної
дисципліни

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Цивільне право та процес

Освітній ступінь – бакалавр Спеціальність – 262 Правоохоронна діяльність
на 2021/2022 навчальний рік

Основні нормативні акти:

- **Конституція України:** Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (Дата звернення 16.05.2021);

- **акти міжнародного права:**

1. Міжнародна конвенція про морські застави та іпотеки 1993 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_471. (Дата звернення 16.05.2021).

2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори повністю або частково морського міжнародного перевезення вантажів 2008 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_k30. (Дата звернення 16.05.2021).

3. Загальна декларація прав людини. Документ ООН, схвалено 10 грудня 1948 року. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015. (Дата звернення 15.06.2018). (Дата звернення 16.05.2021).

4. Конвенція про права дитини. Схвалено ООН, Резолюція № 44/25, 20 листопада 1989 року. Ратифіковано Україною 27 лютого 1991 р. № 789-XII. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021. (Дата звернення 15.06.2021).

5. Конвенція про правову допомогу та правові відносини в цивільних, сімейних та кримінальних справах. Міжнародна угода від 22 січня 1993 р. Ратифіковано Україною 10 листопада 1994 року № 240/94 ВР. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009. (Дата звернення 16.05.2021);

- **закон**

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. (Дата звернення 16.05.2021).

2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>. (Дата звернення 16.05.2021).

3. Житловий кодекс Української РСР: Закон України від 30.06.1983 р. № 5464-X. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10>. (Дата звернення 16.05.2021).

4. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>. (Дата звернення 16.05.2021).
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. (Дата звернення 16.05.2021).
6. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. № 176/95-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80>. (Дата звернення 16.05.2021).
7. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>. (Дата звернення 16.05.2021).
8. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р № 322-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>. (Дата звернення 16.05.2021).
9. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (Дата звернення 16.05.2021).
10. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>. (Дата звернення 16.05.2021).
11. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 р. № 2398-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/2398-17>. (Дата звернення 16.05.2021).
12. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>. (Дата звернення 16.05.2021).
13. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>. (Дата звернення 16.05.2021).
14. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>. (Дата звернення 16.05.2021).
15. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>. (Дата звернення 16.05.2021).
16. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 09.11.2017 р. № 2189-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19> (Дата звернення 16.05.2021).
17. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>. (Дата звернення 16.05.2021).
18. Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3334-15>. (Дата звернення 16.05.2021).
19. Про транспортно-експедиторську діяльність: Закон України від 01.07.2004 р. № 1955-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1955-15>. (Дата звернення 16.05.2021).
20. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>. (Дата звернення 16.05.2021).

21. Про транспорт: Закон України 10.11.1994 р. № 232/94-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80>. (Дата звернення 16.05.2021).

22. Про залізничний транспорт: Закон України від 04.07.1996 р. № 273/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80>. (Дата звернення 16.05.2021).

23. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 03.10.2019 р. № 157-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#n475> (Дата звернення 16.05.2021).

24. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-ІІ. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>. (Дата звернення 16.05.2021).

25. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VІІІ. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>. (Дата звернення 16.05.2021).

26. Про заставу: Закон України 2.10.1992 р. № 2654-ІІ. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>. (Дата звернення 16.05.2021).

27. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-ІІ. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>. (Дата звернення 16.05.2021).

28. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994р № 4038-ІІ. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>. (Дата звернення 16.05.2021).

29. Про виконавче провадження. Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VІІІ. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>. (Дата звернення 16.05.2021).

30. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-ІІ. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>. (Дата звернення 16.05.2021).

31. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 р. № 1382-ІV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15>. (Дата звернення 16.05.2021).

32. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину не законними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 01.12.1994 р. № 266/94-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80>. (Дата звернення 16.05.2021).

33. Про порядок відшкодування шкоди особам, які постраждали від надзвичайних обставин: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.10.1992 р. №562. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/562-92-%D0%BF>. (Дата звернення 16.05.2021).

34. Про судустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VІІІ. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>. (Дата звернення 16.05.2021).

35. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>. (Дата звернення 16.05.2021).

36. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р. № 3674-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>. (Дата звернення 16.05.2021);

- підзаконні акти:

1. Про державне мито: Декрет Кабінету Міністрів України від 21.01.1993 р. № 7-93. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/7-93>. (Дата звернення 16.05.2021).

2. Інструкція про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплат винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів: Затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 1.07.1996 р. № 710. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-96-%D0%BF>. (Дата звернення 16.05.2021);

- постанови, інші рішення, роз'яснення судів:

1. Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.06.2009 р. № 2. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-09>. (Дата звернення 16.05.2021).

2. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 16.04.2004 р. № 7. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va007700-04>. (Дата звернення 16.05.2021).

3. Про судову практику в справах про виключення майна з опису: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 17.08.1976 р. № 6. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006700-76>. (Дата звернення 16.05.2020).

4. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 р. № 4. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95>. (Дата звернення 16.05.2021).

Підручники:

1. Б.І. Борисова (кер. авт. кол.), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін. Цивільне право: підручник: у 2 т. Х.: Право, 2014. Т.1. 656 с.

2. В.І. Борисова (кер. авт. кол.), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін. Цивільне право.: підручник: у 2 т. Х.: Право, 2012. Т.2. 816 с.
3. Харитонов Є.О., Харитонova О.І., Старцев О.В. Цивільне право України: підручник. Вид. 3, перероб. і доп. К.: Істина, 2013. 808 с.
4. Ромовська З.В. Українське цивільне право. Загальна частина. Академічний курс: підручник. 3-тє вид., допов. К.: «ВД» Дакор», 2013. 672 с.
5. І.А. Бірюков, О.Ю. Заїка, С.С. Бичкова; за ред. І.А. Бірюкова, О.Ю. Заїки. Цивільне право України: Загальна частина: підручник. 3-тє вид., змін. та доповн. К.: Алерта, 2014. 510 с.
6. С.С. Бичкова, І.А. Бірюков, Ю.О. Заїка та ін.; за заг. ред. С.С. Бичкової. Цивільне право України: Договірні та недоговірні зобов'язання: підручник. 3-тє вид., змін. та доповн. К.: Алерта, 2014. 496 с.
7. О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова, Р.А. Майданник. Цивільне право України. Особлива частина: підручник. 4-тє вид., стереотипне. К.: Юрінком Інтер, 2014. 1176 с.
8. Цивільне процесуальне право України: Підручник / М.М. Ясинок, М.П. Курило, О.В. Кіріяк, О.О. Кармаза, С.І. Запара та ін.; За заг. Ред.. д.ю.н., проф. М.М. Ясинка. Київ, 2016. 576 с.
9. Право інтелектуальної власності: підручник. За заг. ред. О. І. Харитонової. Київ, Юрінком Інтер, 2019. 544 с.
10. Майданик Р. А. Речове право України. Підручник. Київ, Алерта. 2019. 1092 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. 5-тє вид., перероб. і допов. За ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнєцової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. Т.1. 832 с.
2. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. 5-тє вид., перероб. і допов. За ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнєцової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. Т.ІІ. 1120 с.
3. Цивільне право України (Загальна частина). Кол. авт.: навчальний посібник. К.: «Хай-Тек Прес», 2013. 432с.
4. Є.О. Харитонов, Н.Ю. Голубєва. Цивільне право: посібник для підготовки до іспиту. Видання третє, перероблене та доповнене. Ч І. Х.: Одиссей, 2013. 248 с.
5. Є.О. Харитонов, Н.Ю. Голубєва. Цивільне право: посібник для підготовки до іспиту. Видання третє, перероблене та доповнене. Ч ІІ. Х.: Одиссей, 2013. 256 с.
6. Процесуальні документи в галузях цивільно-правових, трудових, сімейних, господарських, житлових та інших відносин. Зразки, коментарі, пояснення. Практичний посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 402 с.
7. Несінов О.М. Цивільний процес. Успішна адвокатська практика. Видавництво «Норма права», 2021. 556 с.

8. Науково-практичний коментар «Цивільного процесуального кодексу України». За заг. ред. Богатиря В.В. Авт. кол.: Забарський В.В., Богатир В.В., Стоянова Т.А. та ін. К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2013. 784 с.

9. Цивільний процес (загальна частина): навчальний посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. / кол. авт.; кер. авт. кол. к.ю.н., доцент А.В. Коваленко. Дніпро: Ліра ЛТД, 2017. 192 с.

10. Цивільний процесуальний кодекс: науково-практичний аналіз. К.: ВД «Дакор», 2013. 600 с.

11. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України. За заг. ред. Короєда С.О. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 526 с.

12. Дзера О.В. Договірне право України. Загальна частина. Київ, Юрінком Інтер, 2018. 896 с.

13. Дзера О.В. Договірне право України. Особлива частина. Київ, Юрінком Інтер, 2018. 1200 с.

14. Іванов Ю.Ф., Куриліна О.В., Іванова М.В. Цивільне право України. У 2-х томах. Том 1. Навчальний посібник. Київ, Алерта, 2019. 342 с.

15. Іванов Ю.Ф., Куриліна О.В., Іванова М.В. Цивільне право України. У 2-х томах. Том 2. Навчальний посібник. Київ, Алерта, 2019. 346 с.

16. Р.А. Майданик. Цивільне право. Практикум. Навчальний посібник. видання 3-тє, перероблене і доповнене. Київ, Алерта, 2019. 622 с.

17. Реформування цивільного права в умовах євроінтеграції: навч. посіб. / К. Р. Резворович, О. С. Юнін, О. О. Круглова та ін. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 180 с.

18. Тетарчук І., Дяків Т. Цивільне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 202 с.

19. Цивільне право та процес: навчальний посібник. Авт. кол. (кер.Коваленко А.В.) Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр справ, 2018. 128 с.

20. Мічурін Є.О. Цивільне право. Альбом схем: навч. посіб.: у 2 ч. Ч.1/Є.О. Мічурін, О.Р. Шишка. Вид. 5-те, перероб. Харків: Право, 2018. 232 с.

21. Мічурін Є.О. Цивільне право. Альбом схем: навч. посіб.: у 2 ч. Ч.2/Є.О. Мічурін, О.Р. Шишка. Вид. 5-те, перероб. Харків: Право, 2018. 222 с.

22. Зразки процесуальних документів в цивільних справах: посібник / В.Я. Бойко. Київ: ВД «Дакор», 2018. 252 с.

23. Путівник по строках та термінах Цивільного процесуального кодексу України / О.М. Ткачук. 2-ге видання, переробл. та допов. Харків: Право, 2018. 68 с.

24. Цивільний процес України: Навч. посібник для студ. юрид. спец. вищих навчальних закладів / І.О. Ізарова, Р.Ю. Ханік-Посполітак. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: ВД «Дакор», 2018. 276 с.

25. Законодавство України у сфері захисту прав споживачів: збірник нормативно-правових актів. Довідник. Уклад.: Резворович К. Р., Юнін О. С., Круглова О. О. та ін. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 484 с.

26. Зуєвич Л., Вітюк Р. Представництво в судах. Огляд практики Верховного Суду. Схеми, кейси та практичні поради. – Київ: «Видавничий дім «АртЕК», 2019. 200 с.

27. Цивільне право України. Навчальний посібник для підготовки до ЗНО (ЄФВВ) для вступу на II магістерський рівень. Харитонов Є.О., Давидова І.В. Видавничий дім "Гельветика", 2021. 388 с.

28. Цивільне право України. Навчальний посібник до складання вступного випробування в магістратуру у форматі ЗНО. Борисова В. І., Іванова К. Ю., Карнаух Б. П., Ходико Ю. Є. Видавництво «Право», 2021. 396 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://portal.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.president.gov.ua> – офіційне Інтернет представництво Президента України
3. <http://www.kmu.gov.ua/control> – єдиний веб-портал органів виконавчої влади України
4. <https://supreme.court.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду
5. <http://www.ccu.gov.ua/pls/wccu/indx> – офіційний веб-сайт Конституційного Суду України
6. <http://www.vasu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого адміністративного суду України
7. <http://www.arbitr.gov.ua> – офіційне Інтернет представництво Вищого господарського суду України
8. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри цивільного права та процесу, протокол від «29» червня 2021 року № 22.

**Завідувач кафедри
цивільного права та процесу
ФПФПКП**

Кристина РЕЗВОРОВИЧ